

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5400/2550

นายเสถียร มามุข โจทก์ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ร้อง นางสาววิสาข พงนา ผู้คัดค้าน นายจันทสมุทร์ พงนา กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 237, ป.วิ.พ. มาตรา 249,

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 24, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 113, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 114, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 113, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายฯ มาตรา 24

ย่อ / หลักกฎหมาย

การโอนทรัพย์สินพิพาทเป็นนิติกรรมที่กระทำภายในระยะเวลา 1 ปี ก่อนมีการขอให้จำเลยที่ 2 ล้มละลาย ทั้งเป็นการโอนโดยไม่มีค่าตอบแทนอันเป็นการให้โดยเสน่หา ซึ่งตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 113 ประกอบมาตรา 114 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำที่จำเลยที่ 2 ผู้โอนและผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับโอนอันเป็นผู้ได้ลาภนอกแต่การนั้นรู้อยู่ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้ต้องเสียเปรียบ ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 จึงมีหน้าที่นำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายดังกล่าว พยานหลักฐานที่ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 นำสืบมาไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังหักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมาย เนื่องจากทรัพย์สินพิพาทแม้จะมีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าเป็นเวลาอีกกว่า 10 ปี ทรัพย์สินพิพาทก็ยังคงมีมูลค่าอยู่ แต่จำเลยที่ 2 กลับโอนให้แก่ผู้คัดค้านโดยไม่มีค่าตอบแทนในขณะที่คดีนี้มีเจ้าหนี้นับค่าขอรับชำระหนี้รวม 5 ราย เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 86,908,418.05 บาท ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ 2 โอนทรัพย์สินพิพาทให้แก่ผู้คัดค้าน โดยจำเลยที่ 2 และผู้คัดค้านรู้อยู่ว่าเป็นทางที่ทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลายต้องเสียเปรียบ อันเป็นการกระทำโดยฉ้อฉลตาม ป.พ.พ. มาตรา 237 ข้อที่ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 อุทธรณ์ว่า โจทก์ยื่นคำร้องต่อผู้ร้องขอให้ดำเนินการเพิกถอนการโอนทรัพย์สินพิพาทเกินระยะเวลาที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนได้นั้น เป็นเรื่องที่ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ไม่ได้ยกขึ้นต่อสู้ไว้ในคำคัดค้านจึงเป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันแล้วโดยชอบในศาลล้มละลายกลาง ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลายฯ มาตรา 24 วรรคหนึ่ง ทั้งมิใช่ข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2545 และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2545 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนทำหนังสือสัญญาให้ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 88438 และ 88439 ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้านตามมาตรา 113 และมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 และให้กลับคืนสู่ฐานะเดิม หากไม่ยอมปฏิบัติให้ถือเอาคำสั่งหรือคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของผู้คัดค้าน ในกรณีไม่สามารถกลับคืนสู่ฐานะเดิมได้ให้ผู้คัดค้านชดเชยราคาทรัพย์สินตามราคาประเมินเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น เป็นเงิน 2,152,500 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอนการโอนจนกว่าจะชำระ

เสร็จ ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้เพิกถอน การจดทะเบียนทำหนังสือสัญญาให้ที่ดินโฉนดเลขที่ 88438 และ 88439 ตำบลบ้านเปิด อำเภอ เมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้านตามมาตรา 113 และมาตรา 114 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 และให้กลับคืนสู่ฐานะเดิม หากไม่ยอมให้ปฏิบัติให้ถือเอา คำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนาของผู้คัดค้าน ในกรณีที่ไม่สามารถกลับคืนสู่ฐานะเดิมได้ ให้ ผู้คัดค้านชดเชยราคาที่ดินทั้งแปลงตามราคาประเมินของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่นเป็นเงิน 2,152,500 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการโอน จนกว่าจะชำระเสร็จ ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลาย วินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังยู่ได้ว่า โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2545 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2545 จำเลยที่ 2 เป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ 88438 และ 88439 ตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และได้จดทะเบียนทำหนังสือสัญญาให้ที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวแก่ ผู้คัดค้านซึ่งเป็นบุตรโดยเสน่หาและไม่มีค่าตอบแทนเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2544 และ 19 ตุลาคม 2544 ตามลำดับ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ว่า คำสั่ง ศาลล้มละลายกลางที่ให้เพิกถอนการโอนทรัพย์สินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้าน ขอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 อุทธรณ์ว่า การโอนทรัพย์สินพิพาทดังกล่าวไม่ ทำให้โจทก์เสียเปรียบและไม่เข้าหลักเกณฑ์การเพิกถอนการฉ้อฉล เห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่รับฟัง ยูดิข้างต้น จำเลยที่ 2 จดทะเบียนทำหนังสือสัญญาให้ที่ดินรวม 2 แปลง อันเป็นทรัพย์สินพิพาทแก่ ผู้คัดค้านเมื่อวันที่ 17 และ 19 ตุลาคม 2544 ส่วนโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองให้ล้มละลายเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2545 การโอนทรัพย์สินพิพาทดังกล่าวเป็นนิติกรรมที่กระทำภายในระยะเวลา 1 ปี ก่อนมี การขอให้จำเลยที่ 2 ล้มละลาย ทั้งเป็นการโอนโดยไม่มีค่าตอบแทนอันเป็นการให้โดยเสน่หาซึ่ง ตามมาตรา 113 ประกอบมาตรา 114 ดังกล่าวให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำที่จำเลยที่ 2 ผู้โอนและผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้รับโอนอันเป็นผู้ได้ลาภนอกแต่การนั้นรู้ยู่ว่าเป็นทางให้เจ้าหนี้ต้อง เสียเปรียบ ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 จึงมีหน้าที่นำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างข้อสันนิษฐานของ กฎหมายดังกล่าว จากบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ความว่าจำเลยที่ 2 ทำหนังสือสัญญาให้ทรัพย์สินพิพาทแก่ผู้คัดค้านเพื่อเป็นการตอบแทนที่ผู้คัดค้าน ได้ดูแลจำเลยที่ 2 และสามี คือจำเลยที่ 1 โดยไม่มีเจตนาฉ้อฉลหรือเพื่อให้เจ้าหนี้อื่นต้องเสียเปรียบ เพราะทรัพย์สินพิพาทยังมีภาระตามสัญญาเช่ากับบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็น ระยะเวลา 20 ปี นับแต่วันที่ 1 มีนาคม 2540 และได้มีการชำระค่าเช่าในวันทำสัญญาแล้ว ผู้คัดค้านไม่สามารถนำที่ดินไปหาประโยชน์อื่นใดได้ โจทก์เคยยื่นฟ้องผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ต่อ ศาลจังหวัดขอนแก่น ขอให้เพิกถอนการยกให้ทรัพย์สินพิพาท แต่ต่อมาได้ถอนฟ้อง โจทก์ทราบเรื่อง มาโดยตลอดแล้ว แต่ไม่ติดใจการยกให้ที่ดินดังกล่าว จึงไม่เป็นเหตุให้โจทก์ต้องเสียเปรียบนั้น เห็น ได้ว่าพยานหลักฐานที่ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 นำสืบดังกล่าวไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังหักล้าง ข้อสันนิษฐานของกฎหมาย เนื่องจากทรัพย์สินพิพาทดังกล่าวแม้จะมีภาระผูกพันตามสัญญาเช่า เป็นเวลาอีกกว่า 10 ปี แต่ทรัพย์สินพิพาทก็ยังคงมีมูลค่าอยู่ แต่จำเลยที่ 2 กลับโอนให้แก่ผู้คัดค้านโดย ไม่มีค่าตอบแทนในขณะที่คดีนี้มีเจ้าหนี้นียื่นคำขอรับชำระหนี้รวม 5 ราย เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 86,908,418.05 บาท ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ 2 โอนทรัพย์สินพิพาทให้แก่ผู้คัดค้าน โดยจำเลยที่ 2 และผู้คัดค้านรู้ยู่ว่าเป็นทางที่ทำให้เจ้าหนี้ทั้งหลายต้องเสียเปรียบ อันเป็นการกระทำโดยฉ้อฉล

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 237 ส่วนที่ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 อุทธรณ์ว่า โจทก์เคยฟ้องผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ต่อศาลจังหวัดขอนแก่นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2544 ขอให้เพิกถอนการโอนทรัพย์พิพาทระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้าน แต่ต่อมาได้ถอนฟ้องไปเมื่อ โจทก์มายื่นคำร้องต่อผู้ร้องในวันที่ 17 ธันวาคม 2546 ขอให้ดำเนินการเพิกถอนการโอนทรัพย์ พิพาท จึงเกินระยะเวลาที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนได้นั้น เห็นว่า ข้อที่ผู้คัดค้านและ จำเลยที่ 2 อุทธรณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ไม่ได้ยกขึ้นต่อสู้ไว้ในคำคัดค้าน จึง เป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลล้มละลายกลาง ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 24 วรรคหนึ่ง ที่มีใช้ข้อกฎหมาย อันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ ที่ศาลล้มละลายกลางมี คำสั่งให้เพิกถอนการโอนทรัพย์พิพาทระหว่างจำเลยที่ 2 กับผู้คัดค้านนั้นชอบแล้ว ศาลฎีกา เห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้คัดค้านและจำเลยที่ 2 ฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน

องค์คณะ

ธนัท วิรูปุตร์ · สมชาย พงษธา · พิชัย อภิชาติอำมฤต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5400/2550>